

PROJECT A ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ

Σχολικό έτος 2013-2014

ΓΕΛ Βάρδας

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Σωτηρία Σκουλικαρίτη

Ονόματα μαθητών:

Μουλλά Μπεσνικ

Σακης Λυσανδροπουλος

Χαρα Καραχάλιου

Γρηγορης Μαρτζάκης

Αγγελος Παναγιωτόπουλος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στην εργασία μας θα ασχοληθούμε με το αξιόλογο εκπαιδευτικό σύστημα τις Φινλανδίας το οποίο έχει μια σημαντική θέση στην διεθνή κατάταξη των καλύτερων εκπαιδευτικών συστημάτων. Πιο συγκεκριμένα θα συγκρίνουμε το εκπαιδευτικό σύστημα της Φινλανδίας με το Ελληνικό άλλα και τα αποτελέσματα αυτού του συστήματος. Επίσης θα αναλύσουμε την ψυχολογία των μαθητών και με τον τρόπο που γίνετε το μάθημα. Ακόμα εάν οι μαθητές έχουν μια καλή εργασιακή κατάρτιση μετά την αποφοίτηση τους. Τέλος θα λάβουμε τις απόψεις των Ελλήνων γονέων σχετικά με το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και θα το συγκρίνουμε με αυτό της Φινλανδίας.

Εισαγωγή

Θα λέγαμε ότι στη Φινλανδία η εκπαίδευση έχει αναχθεί σε αγαθό υψηλής αξίας από τη δεκαετία του '70. Τότε άρχισε η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, καρπού της οποίας είναι η σημερινή αναγνώριση από όλο τον κόσμο. Πιστεύουν ότι μέσω της εκπαίδευσης η οικονομία στις σύγχρονες κοινωνίες λειτουργεί αποτελεσματικότερα, δίδοντας παράλληλα στην αγορά εργασίας τη δυνατότητα να αποδίδει τα μέγιστα προς όφελος της ευημερίας του συνόλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Γενική περιγραφή του εκπαιδευτικού συστήματος και εγκαταστάσεις της Φινλανδίας

1.1 Γενικά χαρακτηριστικά

Η Φινλανδία έχει εννιάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση, όπως και η Ελλάδα. Οι αρχές όμως που διαπερνούν τη φινλανδική εκπαιδευτική αντίληψη διαφέρουν ριζικά. Βασίζονται στις παιδαγωγικές αρχές του Γάλλου Σελεστίν Φρενέ - να μαθαίνουν τα παιδιά κάνοντας πράγματα μέσα σε πλαίσιο κοινότητας. Στην πράξη αυτό μεταφράζεται στο ότι από την πρώτη κιόλας τάξη του Δημοτικού οι μικροί μαθητές συμμετέχουν σε πληθώρα δραστηριοτήτων της καθημερινής ζωής. Χρησιμοποιούν ελάχιστα βιβλία, δεν ενθαρρύνεται καθόλου η παθητική απομνημόνευση, δεν απαιτείται από τα παιδιά να είναι καρφωμένα στο θρανίο. Μπορούν να περιφέρονται στην τάξη, να ζητούν πληροφορίες από τον δάσκαλο, να συνεργάζονται με τους συμμαθητές τους. Υπό την καθοδήγηση του δασκάλου τα παιδιά αποφασίζουν τι θα κάνουν κάθε εβδομάδα και υλοποιούν μόνα τους, με τους δικούς τους ρυθμούς, τα καθήκοντα που αυτά αποφάσισαν. Την εβδομάδα τα μικρά παιδιά παρακολουθούν 19 ώρες, αργότερα 23 ώρες και τέλος στις μεγάλες τάξεις οι μαθητές κάνουν 30 ώρες.

Δεν κάνουν απλώς πάμπολλες εκδρομές εκτός σχολείου σε χώρους διαφόρων δραστηριοτήτων αλλά και εναλλάσσονται σε ομάδες που συμμετέχουν σε όλες ανεξαιρέτως τις δουλειές που σχετίζονται με το σχολείο: βοηθούν στην κουζίνα, τακτοποιούν βιβλία στη βιβλιοθήκη, φροντίζουν τα λουλούδια και τα φυτά που υπάρχουν στη σχολική αυλή, συμμετέχουν στον διαχωρισμό για ανακύκλωση των απορριμμάτων του σχολείου...Τα φινλανδικά σχολεία βρίσκονται εξαρχής στην υπηρεσία των πολιτών. Μορφώνουν τα παιδιά, αλλά διευκολύνουν και τους γονείς. Είναι φυσικά δημόσια σχεδόν στην ολότητά τους. Χρηματοδοτούνται από τους δήμους ή το κράτος. Είναι ολοήμερα, εφοδιασμένα με παιδότοπους, παιδικές χαρές και φυσικά το αναγκαίο προσωπικό για την επίβλεψη των παιδιών μέχρι να γυρίσουν οι γονείς από την εργασία τους και να τα πάρουν σπίτι.

Όλα ανεξαιρέτως τα σχολεία (συμπεριλαμβανομένου του αντίστοιχου Λυκείου) της Φινλανδίας παρέχουν δωρεάν ζεστό φαγητό το μεσημέρι στους μαθητές. Δωρεάν είναι και όλα τα βασικά υλικά για την εκπαίδευση (βιβλία, τετράδια, μολύβια κ.λπ.), ενώ δωρεάν γίνεται και η

μεταφορά στο σχολείο όλων των παιδιών που ζουν μακριά ή παρουσιάζουν κινητικά προβλήματα. Τα φινλανδικά σχολεία είναι επίσης ανοιχτά στην τοπική κοινωνία. Οι τοπικές αρχές είναι επίσης υποχρεωμένες να παράσχουν τη βασική εκπαίδευση ακόμη και στα παιδιά που λόγω βαριάς ασθένειας ή αναπηρίας δεν μπορούν να πάνε στα κανονικά γενικά σχολεία, ακόμη και αν χρειάζεται να τους στείλουν δάσκαλο στο σπίτι.

Στη Φινλανδία οι διακοπές το καλοκαίρι διαρκούν δύο μήνες, περίπου. Και είναι αρκετές αν συγκριθούν με τις διακοπές σε άλλες χώρες της Ευρώπης. Αλλά αυτό δεν φαίνεται να ενοχλεί τους υπεύθυνους της Παιδείας στη Φινλανδία.

1.2 Διαβάθμιση σχολικών βαθμίδων

Τα παιδιά αφού πάνε στο νηπιαγωγείο ή στους παιδικούς σταθμούς, κάνουν μια προκαταρτική τάξη (pre -school) μεταξύ του 6ου και του 7ου έτους της ηλικίας τους και στα 7 πάνε στο κανονικό σχολείο. Τα παιδιά αρχίζουν τα επίσημα μαθήματα τους όταν γίνονται επτά χρονών και μένουν στο ίδιο σχολείο έως ότου γίνουν 16.

Φθάνοντας σε ένα πολυθέσιο σχολείο του Ελσίνκι, το πρώτο πράγμα που σου κάνει εντύπωση είναι η συνύπαρξη παιδιών με μεγάλο εύρος ηλικιών. Επειδή οι μαθητές μένουν στο ίδιο σχολείο για εννέα χρόνια, μπορεί κάποιος να δει εφήβους στη σκάλα αλλά και μικρά παιδιά επτά χρονών να παίζουν στην παιδική χαρά του σχολείου. Αυτή ίσως είναι και η μεγαλύτερη διαφορά που έχουν τα σχολεία της Φινλανδίας και της Ελλάδας – ότι οι μαθητές περνούν εννέα χρόνια στο ίδιο σχολείο, συνδυάζοντας τους ρόλους της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ακολούθως θα πάνε ή στο λύκειο, που θα τους οδηγήσει στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, ή σε μια επαγγελματική σχολή.

Αν και μερικοί από τους εφήβους βρίσκουν ενοχλητικό να έχουν τόσα πολλά μικρά παιδιά γύρω τους, αυτή η συνύπαρξη κάνει να φαίνεται το φινλανδικό σχολείο λιγότερο εφηβικό γκέτο από ό,τι ένα συνηθισμένο σχολείο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι δάσκαλοι αναγνωρίζουν ότι αυτή η ενιαία σχολική δομή σημαίνει ότι το προσωπικό ξέρει τους μαθητές και τις οικογένειές τους πολύ καλά, δεδομένου ότι οι μαθητές θα είναι εκεί από τη νηπιακή ηλικία. Επίσης, οι εκπαιδευτικοί στα σχολεία αυτά λένε ότι το σύστημα του ενιαίου σχολείου, με ένα γνωστό περιβάλλον, κάνει τα παιδιά να αισθανθούν ασφαλέστερα, με μικρή πιθανότητα του φόβου για το άγνωστο και μια πιο εύκολη μετάβαση στα εφηβικά χρόνια και έπειτα στο επόμενο στάδιο της

προχωρημένης εκπαίδευσης (Λύκειο). “Η βάση της εκπαίδευσης και της διδασκαλίας μας είναι η ισότητα”, λέει μια δασκάλα και συμπληρώνει ότι η θέση του δασκάλου στη Φινλανδία έχει μεγάλο κύρος και αναγνωρίζεται η κοινωνική διάσταση του εκπαιδευτικού έργου.

1.3 Ξένες Γλώσσες

Μια άλλη παράμετρος είναι η καλή γνώση των Αγγλικών που ξέρουν τα παιδιά, που διδάσκονται μόνο στο σχολείο τους κι όχι στα φροντιστήρια και σε ιδιαίτερα μαθήματα. Κι αυτό γιατί η καλή γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας είναι ιδιαίτερα σημαντική για τους Φινλανδούς, γιατί η γλώσσα τους είναι ξεκομμένη από τις υπόλοιπες παραδοσιακές γλώσσες της Ευρώπης (όπως και η Ελληνική). Τα παιδιά αποκτούν την πρώτη τους επαφή με τις ξένες γλώσσες παρακολουθώντας ταινίες στη τηλεόραση (οι ταινίες εκεί δεν είναι μεταγλωττισμένες όπως στη Γερμανία για παράδειγμα). Έτσι, τα παιδιά από πολύ νωρίς προσπαθούν να διαβάσουν τους υπότιτλους και παράλληλα ακούνε την ξένη γλώσσα. Αλλά αποκτούν εμπειρίες της ξένης γλώσσας και μέσα από την τεχνολογία, τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, από τα game boy κλπ.

1.4 Εισαγωγή στα Πανεπιστήμια

Στο πανεπιστήμιο οι μαθητές εισάγονται με πανεθνικές εξετάσεις, όταν τελειώσουν τις σπουδές τους στο Λύκειο (16 – 19 ετών). Εξετάζονται στη μητρική τους γλώσσα (υπάρχει μια μειονότητα που μιλάει Σουηδικά), στη δεύτερη εθνική (είτε πρόκειται για τη φινλανδική είτε για τη σουηδική), μια ακόμη ξένη γλώσσα και τέλος είτε μαθηματικά είτε ένα μάθημα γενικών σπουδών. Στις γενικές σπουδές, ο μαθητής μπορεί να επιλέξει ανάμεσα στη Βιολογία, στη Γεωγραφία, στη Χημεία, στη Φυσική, στην Ιστορία και στις Πολιτικές Επιστήμες, στη Φιλοσοφία ή στην Ψυχολογία.

Προκειμένου όμως να μπει κάποιος στην Ιατρική ή στη Νομική Σχολή, οι μαθητές παρακολουθούν επιπλέον μαθήματα, και ενδεχομένως πληρώνουν επιπλέον χρήματα για δύο ή και τρία χρόνια.

1.5 Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Στην τριτοβάθμια Εκπαίδευση υπάρχουν τα Πανεπιστήμια και τα Τεχνολογικά Ιδρύματα (Polytechnics). Τα πανεπιστήμια απολαμβάνουν καθεστώς υψηλής αυτονομίας, παραμένουν όμως υπό την επίβλεψη του κράτους και αποτελούν το ακαδημαϊκό σκέλος της ανωτάτης εκπαίδευσης. Σκοπεύουν στην έρευνα και οι φοιτητές στοχεύουν στο διδακτορικό. Οι τεχνολογικές σχολές από την άλλη είναι ιδρύματα που είτε ανήκουν στους δήμους είτε σε ιδιώτες, και χορηγούν μπάτσελορ. Βρίσκονται κοντά στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και από αυτά αποφοιτούν νοσοκόμες, φυσιοθεραπευτές, κοινωνικοί λειτουργοί, αλλά και μηχανικοί και μουσικοί. Για την είσοδο στα πολυτεχνεία χρειάζεται ο μαθητής, είτε να δώσει τις γενικές, εθνικές εξετάσεις είτε να έχει τελειώσει τις σπουδές του στην τεχνική εκπαίδευση. Το 66% των μαθητών περνάει στην ανώτατη εκπαίδευση.

1.6 Συμπεριφορά μαθητών

Η συμπεριφορά των παιδιών προκαλεί ανησυχίες στους καθηγητές και στους δασκάλους στην Ελλάδα. Αλλά αυτό δε συμβαίνει στα σχολεία της Φινλανδίας. Εάν υπάρχει πρόβλημα με κάποιους μαθητές, πρώτα γίνεται κουβέντα με τα ίδια τα παιδιά και εάν δεν βρεθεί φόρμουλα για την επίλυση του προβλήματος, καλούνται οι γονείς. Μάλιστα οι αποβολές δεν έχουν την τιμητική τους στα σχολεία αυτά. Τα παιδιά είναι πιθανό να πάνε στο τοπικό τους σχολείο, εκτός κι αν οι γονείς θέλουν ένα σχολείο με μια ιδιαίτερη ειδικότητα, όπως μουσικό ή χορευτικό κλπ. Η ισότητα των ευκαιριών στην εκπαίδευση σημαίνει ότι δεν υπάρχουν μαθητές δύο ταχυτήτων αλλά προχωρούν με όλους τους μαθητές, επιδιώκοντας υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης για όλα τα παιδιά ως τα 16 τους. Και υπάρχει ιδιαίτερη φροντίδα για τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες. Στόχος του συστήματος είναι ο εντοπισμός τους όσο το δυνατόν νωρίτερα, κυρίως στο νηπιαγωγείο ή στον παιδικό σταθμό, για να τους δώσουν μια επιπλέον βοήθεια και υποστήριξη.

1.7 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Τα Φινλανδικά σχολεία έχουν τις πιο άριστες εγκαταστάσεις στον κόσμο. Τα σχολικά κτίρια της Φινλανδίας είναι τα πιο σύγχρονα, αφού περιέχουν εστιατόρια όπου τα παιδιά δεν πληρώνουν. Επιπλέον έχουν μεγάλες αίθουσες πληροφορικής, χημείας κτλ..τα γυμναστήρια που έχουν είναι πολύ μεγάλα και περιέχουν διάφορα και ενδιαφέρον πράγματα για να ασχολούνται και να γυμνάζονται τα παιδιά. Τα γραφεία των καθηγητών είναι άνετα και αυτό τους διευκολύνει να κάνουν σωστά την δουλειά τους. Ακόμα υπάρχει μια πολύ μεγάλη αίθουσα εκδηλώσεων όπου εκεί διοργανώνουν εκδηλώσεις και γιορτές .Η κάθε αίθουσα περιέχει τουλάχιστον πάνω από 2 υπολογιστές . Τα σχολεία είναι γερά θεμελιωμένα καθώς είναι δύσκολο να καταστραφούν από φυσικά φαινόμενα.

Συνήθως τα σχολεία στην Φινλανδία έχουν πολλούς ανοικτούς χώρους, γυάλινους τοίχους, έξυπνο σχεδιασμό, βιβλιοθήκες και υπολογιστές. Αισθάνεσαι εκεί μέσα, παρά το μεγάλο αριθμό των μαθητών που έχουν μερικά σχολεία – και 500 παιδιά ακόμα – μια ηρεμία και μια ησυχία που σε ξενίζει. Κι αυτό θα μπορούσε να οφείλεται σε μια άλλη πολιτιστική διαφορά – ότι οι μαθητές δεν φορούν παπούτσια, αλλά περπατούν γύρω με τις κάλτσες τους. Αυτό δίνει μια αίσθηση ενός φιλικού χώρου ή ακόμα και οικογενειακού.

Κεφάλαιο 2

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα

2.1 Τα πλεονεκτήματα της Φινλανδικής εκπαίδευσης

Η Φινλανδία που επενδύει κατά κύριο λόγο στην παιδεία: η πιο ανταγωνιστική οικονομία του κόσμου, με την ευέλικτη αγορά εργασίας, τις διευκολύνσεις που προσφέρει στις επενδύσεις και το υψηλότερο κατά κεφαλήν εισόδημα αποτελεί σίγουρα παράδειγμα καπιταλιστικής ανάπτυξης. Την ίδια στιγμή όμως, πάγια αιτήματα της Αριστεράς θεωρούνται στη Φινλανδία αυτονόητα κοινωνικά κεκτημένα... Μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση, το Φινλανδικό κοινωνικό κράτος προσαρμόστηκε στις ανάγκες των καιρών, προκειμένου να διασφαλιστεί η βιωσιμότητά του. Έτσι, τα γενναιόδωρα επιδόματα ανεργίας συνδέθηκαν με προγράμματα κατάρτισης και διαβίου εκπαίδευσης, ούτως ώστε να αποκτούν άμεσα νέες δεξιότητες όσοι βγαίνουν προσωρινά από την αγορά εργασίας. Επιπλέον, η έμφαση που δόθηκε στο ανθρώπινο κεφάλαιο δεν είχε προηγούμενο.

Για να διοριστεί κάποιος δάσκαλος ή καθηγητής σε σχολείο σήμερα, πρέπει να έχει υποχρεωτικά μεταπτυχιακό ή διδακτορικό τίτλο σπουδών στο αντικείμενο που διδάσκει (π.χ. χημεία, φυσική, κ.λ.π) και πιστοποιητικό κατάρτισης στην παιδαγωγική. Με αυτόν τον τρόπο, όχι μόνο εξαλείφθηκε ολοσχερώς ο αναλφαβητισμός, αλλά απέκτησε και κύρος ο τίτλος του εκπαιδευτικού.

Το πρόγραμμα των σπουδών έγινε πολύ πιο απαιτητικό, προκαλώντας, όπως ήταν αναμενόμενο, τη δυσανασχέτηση των μαθητών, οι οποίοι, στην πλειοψηφία τους, ολοκληρώνουν την δευτεροβάθμια εκπαίδευση γνωρίζοντας άριστα τουλάχιστον δύο – και τις περισσότερες φορές τρεις – ξένες γλώσσες.

Οι 15χρονοι Φινλανδοί αποδεικνύονται σε διαδοχικά διεθνή τεστ (P.I.S.A) του Ο.Ο.Σ.Α ως οι καλύτεροι του κόσμου, τόσο στα μαθηματικά και τις φυσικές επιστήμες, όσο και στη γλωσσική αντίληψη. Περιττό φυσικά να αναφέρουμε ότι η παιδεία είναι δωρεάν, ενώ τα ιδιωτικά σχολεία είναι ελάχιστα. Με την πλήρη εθνικοποίηση του εκπαιδευτικού συστήματος και την εξάλειψη των γεωγραφικών διαφοροποιήσεων στα σχολεία μέσω της επιπρόσθετης κρατικής ενίσχυσης σε φτωχότερες επαρχίες, διασφαλίστηκε η ισότητα ευκαιριών στην αγορά εργασίας, μας λέει η Μαριάν Ροπόνεν, διευθύντρια σε δημοτικό σχολείο του Ελσίνκι. Οι μαθητές σπάνια δίνουν εξετάσεις ή κάνουν εργασίες στο σπίτι μέχρι να φτάσουν στην εφηβεία και τα παιδιά δεν βαθμολογούνται τα πρώτα έξι χρόνια της εκπαίδευσης τους. Υπάρχει μόνο ένα υποχρεωτικό

σημαντικό τεστ, το οποίο το δίνουν οι μαθητές όταν γίνουν 16 ετών.

Εξίσου σημαντικές επενδύσεις έγιναν και στην τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση, την οποία επιλέγουν σήμερα οι μισοί σχεδόν από τους απόφοιτους των ενιαίων γυμνασίων. Η υφυπουργός παιδείας, Χέλια Μισούκα, θεωρεί ότι η ισορροπία ανάμεσα στην ακαδημαϊκή και την τεχνική εκπαίδευση είναι μείζονος σημασίας επίτευγμα για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Η σημαντικότερη μεταρρύθμιση στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης ήταν η μεταφορά των βασικών χώρων διδασκαλίας από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, στους χώρους εργασίας των μελλοντικών αποφοίτων, με την συνεργασία βεβαίως και των ιδιωτικών επιχειρήσεων, όπως υπογραμμίζει η κυρία Μισούκα.

Τέλος, η «πράσινη ανάπτυξη», για την οποία τόσος λόγος γίνεται σήμερα, αποτελεί εθνική στρατηγική της Φινλανδίας εδώ και δύο δεκαετίες. Είναι εντυπωσιακό ότι μόλις 8% των βιομηχανικών αποβλήτων στη χώρα καταλήγουν σε βιολογικούς καθαρισμούς, σύμφωνα με τα στοιχεία που παραθέτει ο Μπένι Χάσενσον, ειδικός σύμβουλος επί περιβαλλοντικών θεμάτων στον Σύνδεσμο Φιλανδών Βιομηχάνων. Το υπόλοιπο 92% χρησιμοποιείται για την παραγωγή ενέργειας ή ανακυκλώνεται. Το ποσοστό προκαλεί δέος, ιδιαίτερα αν συνεκτιμηθεί το γεγονός ότι η Φινλανδία διαθέτει κυρίως βαριά βιομηχανία. Η χώρα είναι ίσως ο μεγαλύτερος παραγωγός, μεταποιητής και εξαγωγέας χαρτιού στον κόσμο. Εντούτοις, το 70% της παραγωγής που διατίθεται στο εσωτερικό ανακυκλώνεται. Αναμφίβολα, η πράσινη ανάπτυξη είχε κόστος. Την ίδια στιγμή όμως, δημιουργήθηκε και μια ολόκληρη περιβαλλοντική βιομηχανία με χιλιάδες θέσεις εργασίας, η οποία εξάγει τα προϊόντα και την τεχνογνωσία της παγκοσμίως

2.2 Μειονεκτήματα

Από τη δεκαετία του 70 όπου και εισήχθη το νέο σύστημα, το πρόγραμμα των σπουδών έγινε πολύ πιο απαιτητικό, πράγμα που προκάλεσε πολλές αντιρρήσεις. Επίσης πολλοί χαρακτηρίζουν την περιορισμένη ύλη κάθε τάξης ανασταλτικό παράγοντα στην διευρυμένη γνώση που απαιτούν οι σημερινές συνθήκες εργασιών που θα συναντήσουν οι μαθητές. Τέλος υπάρχει προσανατολισμός στις θετικές επιστήμες πράγμα που περιορίζει ορισμένους μαθητές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ψυχολογία του Φιλανδού μαθητή

3.1 *Γραμμα ενός Φιλανδού μαθητή προς έναν συνομήλικό Έλληνα φίλο του

«Αγαπητέ Σωκράτη, μαθαίνω αρχαία ελληνικά και επειδή χθες διαβάσαμε μια επιστολή του Επίκουρου προς το φίλο μου Μένικο, μου άρεσε η προσφώνηση της επιστολής του και προσπάθησα να τη μιμηθώ.

Λοιπόν, όπως μου γράφεις, άκουσες ότι εμείς εδώ στη Φινλανδία βγήκαμε πρώτοι στον κόσμο στην Παιδεία, ενώ εσείς δεν τα πήγατε και τόσο καλά και θέλεις να μάθεις το γιατί. Θα προσπαθήσω, όσο γίνεται απλά, να σου περιγράψω το εκπαιδευτικό μας σύστημα και πως περνάω μια ολόκληρη μέρα.

Το σύστημά μας

Κατ' αρχάς, θα πρέπει να σου πω ότι εμείς εδώ στη Φινλανδία, από την 1η μέχρι και την 9η τάξη πηγαίνουμε στο ίδιο ενιαίο ολοήμερο σχολείο. Αφού προετοιμαστούμε κατάλληλα στην ηλικία των 6-7 ετών σε μια προκαταρκτική τάξη, μόλις συμπληρώσουμε τα 7 αρχίζει το σχολείο.

Από την 1η μέχρι την 6η τάξη το σχολείο λέγεται «Alaaste» και από την 7η μέχρι την 9η τάξη «Yläste».

Μετά, όσοι θέλουν μπορούν να πάνε στο «Lyseo» ή στο επαγγελματικό σχολείο. Όσοι τελειώνουν το Λύκειο μπορούν να συνεχίσουν, με εξετάσεις φυσικά στα 20 πανεπιστήμια που έχουμε, ακολουθώντας ακαδημαϊκές σπουδές.

Αυτοί που θα τελειώσουν το επαγγελματικό σχολείο θα συνεχίσουν στις 29 πολυτεχνικές σχολές μας, οι οποίες είναι περισσότερο προσανατολισμένες στην αγορά εργασίας. Εκεί μπορούν να γίνουν από φυσικοθεραπευτές, νοσοκόμοι μέχρι και μηχανικοί.

Επιλέγουμε μαθήματα

Εγώ προετοιμάζομαι του χρόνου να πάω στο Lyseo – Λύκειο. Εκεί η σχολική περίοδος χωρίζεται σε 5 περιόδους και η κάθε μια διαρκεί 6 εβδομάδες και τελειώνει με μια εβδομάδα εξετάσεων, όπου χορηγούνται και πιστοποιητικά επιδόσεων.

Σε κάθε περίοδο οι μαθητές έχουν το δικαίωμα, μέσα από τα προσφερόμενα μαθήματα, να κάνουν

τη δική τους επιλογή και να δημιουργήσουν το δικό τους πρόγραμμα μαθημάτων. Υπάρχουν κάποια μαθήματα που είναι υποχρεωτικά, όμως η χρονική κατανομή είναι δουλειά του μαθητή.

Για να το καταλάβεις, αυτό που θα πρέπει να σου πω είναι ότι παρότι είσαι π.χ. στη δεύτερη τάξη, μπορείς, αν θέλεις, να παρακολουθήσεις κάποια μαθήματα της πρώτης ή και της τρίτης τάξης. Η επιλογή είναι δική σου υπόθεση και εξαρτάται από τη διάθεση, την όρεξη και τις προθέσεις σου. Αν σε κάποιο μάθημα δεν περάσεις τις εξετάσεις μπορείς να το επαναλάβεις κάποια στιγμή της χρονιάς που θα νιώθεις έτοιμος. Για τις γλώσσες και τα μαθηματικά υπάρχουν τα λεγόμενα «βραχύχρονα» και τα «μακρόχρονα» εντατικά τμήματα.

Είμαστε όλοι ίσοι

Δεν έχουμε καθόλου ιδιωτικά σχολεία, ούτε ειδικά ή ελίτ σχολεία υπεροχής. Στο ίδιο σχολείο μ' εμένα πηγαίνει και η κόρη του πρωθυπουργού μας, του προέδρου της NOKIA, του θυρωρού μας, και πολλά άλλα παιδιά με αναπηρίες, καθώς και τα παιδιά μεταναστών.

Εμείς, όπως λέει και ο πρωθυπουργός μας, «είμαστε μια μικρή χώρα και δεν έχουμε την πολυτέλεια να χάσουμε ούτε ένα παιδί, διότι κοινωνικοί αποκλεισμοί, διακρίσεις και γκετοποιήσεις δεν έχουν θέση στη μάθηση. Θεωρούμε ότι ενσωμάτωση, κοινωνικοποίηση και μάθηση πάνε μαζί».

Σε όλα τα σχολεία μας τα πρότυπα είναι οι καλύτεροι, αλλά όπως είναι δομημένο το σύστημά μας, μη νομίζεις ότι όσοι δεν είναι πρώτοι υποφέρουν και νιώθουν μειονεκτικά. Το αντίθετο μάλιστα, οι καλύτεροι παρακινούν τους υπόλοιπους προς τα πάνω και ο καθένας, με τη βοήθεια φυσικά των δασκάλων μας, προσπαθεί να ξεπεράσει τον εαυτό του, αντί να απογοητευτεί και να πέσει στην αδράνεια.

Μετά το βασικό μάθημα, οι πιο αδύναμοι έχουν ενισχυτική διδασκαλία και ψυχολογική στήριξη, γι' αυτό και οι πρώτοι μαθητές κάθε τόσο εναλλάσσονται.

Με αυτόν τον τρόπο δίνουμε ίσες ευκαιρίες σε όλους και παράλληλα διατηρούμε την κοινωνική συνοχή μας, σαν μαθητές αλλά και σαν κοινωνία, νομίζω.

Η παιδεία είναι εντελώς δωρεάν μέχρι και την αποφοίτηση από το Πανεπιστήμιο ή το Πολυτεχνείο. Πρόσφατα ήρθαν στο σχολείο μας δάσκαλοι από άλλες χώρες για να μελετήσουν το σύστημά μας και μας είπαν πως έμειναν έκπληκτοι, γιατί δεν είδαν κανένα γκράφιτι στο σχολείο μας. Λένε μάλιστα πως στα σχολεία μας στη Φινλανδία η σχολική βία είναι ανύπαρκτη, σε βαθμό... ανησυχητικό.

Δεν γνωρίζω αν αυτό είναι τόσο κακό, ίσως όμως αυτό να εξηγεί γιατί είμαστε σε διακοπές στη Ρόδο, «ξεσαλώνουμε» λίγο, όπως είδα το καλοκαίρι, και «τα τσούζουμε» ακόμη περισσότερο.

Το ότι είμαστε στο ίδιο σχολείο παιδιά από τόσο διαφορετικά κοινωνικά στρώματα, νομίζω πως μας

βοηθάει στο να μαθαίνουμε να σεβόμαστε και να εκτιμάμε ο ένας τον άλλον ανεξάρτητα από το πόσα λεφτά έχει ο μπαμπάς, ανεξάρτητα από τις πνευματικές και σωματικές αναπηρίες ή από το τι χρώμα έχει η επιδερμίδα μας.

Εδώ θα πρέπει να σου πω ότι το αγαπημένο σύνθημα του διευθυντή μας Βαατάινεν είναι: «Προτιμώ έναν ευτυχισμένο οδοκαθαριστή από έναν νευρωτικό ακαδημαϊκό»

Τον αγαπάμε πολύ γιατί δεν κάνει καμία διάκριση και είναι προστατευτικός και φιλικός σε όλους. Συνεχώς μας μιλάει για τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη σας που έλεγαν πως: **«η μάθηση καλλιεργείται καλύτερα εκεί όπου βρίσκει σταθερό συναισθηματικό έδαφος, διότι δεν είναι κάτι, που εισάγεται στον ανθρώπινο νου μόνο με την εξωτερική διαδικασία της διδασκαλίας (επανάληψη και μίμηση). Αλλά είναι μία εσωτερική διεργασία ίδιας και εμπειρικής ανακάλυψης, που χωρίς την αμοιβαία βούληση δε μεταδίδεται».**

Μια ημέρα μου

Τώρα θα σου περιγράψω πως περνάω την ημέρα μου. Στις 8 αρχίζει το σχολείο μέσα στην τάξη και χωρίς συγκεντρώσεις στο προαύλιο, όπου μέσω ηχείων ακούμε μια εισαγωγική ομιλία αν πρόκειται για κάποια επέτειο, αλλά συνήθως ακούμε μόνο λίγη μουσική για περισυλλογή και ψυχολογική προετοιμασία για το μάθημα. Κάθε μαθητής κάθεται σε ένα θρανίο – τραπεζάκι, που δεν είναι πάντα το ίδιο, επειδή σε εμάς δεν αλλάζουν αίθουσα οι δάσκαλοι αλλά οι μαθητές.

Κάθε δάσκαλος έχει τη δική του αίθουσα και νομίζω πως είναι σωστό, διότι εκεί μέσα έχει τα προσωπικά του αντικείμενα, βιβλία και ό,τι άλλο χρειάζεται για το μάθημά του. Κάθε τάξη έχει επιδιασκόπιο, ραδιόφωνο, τηλεόραση, βίντεο και έναν Η/Υ συνδεδεμένο με το Διαδίκτυο.

Ο δάσκαλος υποδέχεται τα παιδιά στην τάξη του σαν οικοδεσπότης. Όποιος θέλει μπορεί να ζητήσει ακουστικά και μάλιστα ο καθηγητής μου των λατινικών έχει στην τάξη του και έναν οικιακό κινηματογράφο.

Για τις γλώσσες έχουμε ένα εργαστήριο γλωσσών, για τη βιολογία ένα ειδικό εργαστήριο κ.λπ.

Αν κάποιος δεν ξέρει κάτι ή δεν έχει λύσει κάποιο πρόβλημα, δε σημαίνει απολύτως τίποτα. Η φιλοσοφία μας είναι πως κάθε μαθητής είναι υπεύθυνος για τη μάθηση του. Ο δάσκαλος είναι υποχρεωμένος να του κάνει ενισχυτικά μαθήματα τις απογευματινές ώρες. Αν κάποιος μαθητής ήταν άρρωστος ή πήγε μερικές ημέρες με τους γονείς του διακοπές, ο δάσκαλος υποχρεούται να του αναπληρώσει τις ώρες με ενισχυτική διδασκαλία..

Στο Λύκειο, όπως σου έγραψα, μετά από 5 εβδομάδες σχολείο, υπάρχει μια εβδομάδα εξετάσεων σε έξι μαθήματα. Αν κάποιος δεν επέλεξε κάποιο μάθημα, την ημέρα εκείνη είναι ελεύθερος. Για

τα τεστ δεν υπάρχει συγκεκριμένος χρόνος. Όποιος τελειώσει πάει στο σπίτι του. Οι καθηγητές, συνήθως δεν επιτηρούν καθόλου αλλά κανείς μας δεν διανοείται να μιλήσει ή να αντιγράψει γιατί θεωρείται μεγάλη ντροπή. Αν κάποιος δεν είναι ευχαριστημένος με τη βαθμολογία μπορεί να ζητήσει να μη ληφθεί υπόψη και να την επαναλάβει μετά από μερικές εβδομάδες. Μετά την εβδομάδα των τεστ παίρνουμε τα πιστοποιητικά επιδόσεων.

Το τι κάναμε σε όλη τη διάρκεια των 5 εβδομάδων δεν είναι και τόσο σημαντικό. Μετά το σχολείο πηγαίνω στο σπίτι, συνήθως χωρίς την τσάντα μου, αφού εκεί θα κάνω εντελώς διαφορετικά πράγματα από αυτά που έκανα στο σχολείο. Θα ασχοληθώ με άλλα πράγματα που μου αρέσουν επίσης, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν θα διαβάσω κάτι άλλο. Διαβάζουμε πάρα πολύ εξωσχολικά βιβλία, γι' αυτό και στην ανάγνωση βγήκαμε πρώτοι με απόσταση από το δεύτερο, ενώ εσείς όπως άκουσα πιάσατε «πάτο».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην υψηλή απόδοση του εκπαιδευτικού συστήματος συνεισφέρει μεταξύ των άλλων: 1. Η σταθερή εκπαιδευτική πολιτική που εφαρμόζεται στα θέματα της Παιδείας, ανεξαρτήτως αν αλλάζει η Κυβέρνηση ή ο υπουργός της Παιδείας. 2. Οι ίσες ευκαιρίες μάθησης για όλους τους μαθητές 3. Η ενιαία μορφή της υποχρεωτικής εκπαίδευσης. 4. Η πολιτική της συναίνεσης στο χώρο της Παιδείας 5. Το αποκεντρωμένο σχολείο, τη διοικητική ευθύνη του οποίου φέρει αποκλειστικά η Τοπική Αυτοδιοίκηση, 6. Το άρτιο σύστημα δημόσιων βιβλιοθηκών άρτια εξοπλισμένων με βίντεο, υπολογιστές και πολυμέσα. 7. Η ύπαρξη του Εθνικού Εκπαιδευτικού Συμβουλίου όπου χαράσσονται βασικές κατευθυντήριες γραμμές της εκπαίδευσης Και τέλος η στενή συνεργασία του συνόλου της εκπαιδευτικής κοινότητας με το υπουργείο Παιδείας. Επένδυσαν όμως και στους εκπαιδευτικούς, που όπως λέει η Υπουργός Παιδείας της Φινλανδίας είναι ο πυρήνας της εκπαίδευσής τους. Γι' αυτό οι δάσκαλοι στη συντριπτική τους πλειοψηφία έχουν μεταπτυχιακό δίπλωμα, ενώ μετεκπαιδούνται και κατά τη διάρκεια της δουλειάς τους. Τέλος, όλοι αξιολογούνται. Δάσκαλοι, καθηγητές και Σχολές. Και οι τελευταίες ανάλογα με την απόδοση τους χρηματοδοτούνται.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στην παρούσα εργασία ασχοληθήκαμε με το Εκπαιδευτικό Σύστημα της Φινλανδίας, τα χαρακτηριστικά του και η ομάδα μας τελικά κατέληξε πως το εκπαιδευτικό σύστημα της Φινλανδίας είναι πιθανώς το πιο επιτυχημένο σε όλο το κόσμο καθώς μέσω αυτού υπάρχει μεγάλη επιτυχία στην εισαγωγή των μαθητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε ποσοστό άνω του 65%. Οι μαθητές νιώθουν και ίδιοι ικανοποιημένοι από αυτόν τον τρόπο εκμάθησης. Κατά την γνώμη μας θα έπρεπε αυτός ο τρόπος να χρησιμοποιείται και στο Ελληνικό σύστημα εφόσον επωφελεί στο έπακρο. Έτσι και οι δάσκαλοι θα είχαν υψηλότερο μισθό αλλά και θα μπορούσαν να προσφέρουν πιο ευχάριστο μάθημα προς τους δέκτες δηλαδή τους μαθητές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

http://24712.blogspot.gr/2011/04/blog-post_2048.html

<http://www.bbc.com>